

VERSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN TOETSINGSCYCLUS 2018

NBA Raad voor Toezicht

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Oktober 2019

VERSLAG VAN WERKZAAMHEDEN 2018

RAAD VOOR TOEZICHT

De Raad voor Toezicht van de NBA toetst elk jaar hoe het is gesteld met de beroepsuitoefening door accountants. Dit doet de Raad onder meer door het uitvoeren van periodieke en risicogerichte kwaliteitstoetsingen en nadere onderzoeken bij accountantskantoren. Met als doel het bevorderen van het maatschappelijk vertrouwen in accountants.

Dit verslag bevat de resultaten van de toetsingscyclus 2018 en beschrijft een aantal relevante ontwikkelingen die zich dit verslagjaar hebben voorgedaan.

RESULTATEN TOETSINGEN

Algemeen

De hierboven genoemde kwaliteitstoetsingen worden uitgevoerd door de Raad, zowel bij kantoren die wettelijke controles in het niet-oob-domein uitvoeren (Wta-vergunninghouders niet-oob) als bij kantoren die werkzaamheden uitvoeren op het gebied van vrijwillige controleopdrachten, overige assurance-opdrachten, beoordelingsopdrachten en het samenstellen van jaarrekeningen (niet-Wta-vergunninghouders). De toetsingen door de SRA van laatstgenoemde werkzaamheden vallen onder toezicht van de Raad. De Raad heeft de SRA hiervoor geaccrediteerd.

De AFM houdt toezicht op wta-vergunninghouders. NBA en SRA hebben met de AFM afspraken gemaakt over de kwaliteitsbeoordelingen in het Wta-domein. De Raad verstrekt de AFM op basis van het convenant informatie over de uitkomsten van de door hem uitgevoerde kwaliteitsbeoordelingen.

Resultaten toetsingen accountantskantoren met Wta-vergunning

De Raad en SRA hebben dit verslagjaar totaal 38 accountantskantoren met een Wta-vergunning getoetst. Ruim driekwart van de kantoren voldeed aan de gestelde eisen. De overige 24% voldeed op belangrijke onderdelen nog niet. Na een verbetertraject worden zij opnieuw getoetst. Dit betekent een stijging ten opzichte van verslagjaar 2017; toen voldeed 72%.

Van de 12 kantoren die dit jaar zijn hertoetst, voldeden er 11 (92%). Vorig jaar was dit 74%. Aan het eind van dit verslagjaar heeft de Raad nog acht (her)toetsingen onderhanden. In enkele gevallen is sprake van aanvullende hertoetsing (2) of een gesprek met de Raad (4). De overige twee (her)toetsingen bevinden zich in de afrondende fase.

Wta-vergunninghouders			Wta-vergunninghouders		
Toetsing 2018			Hertoetsing 2018		
NBA	SRA	Totaal	NBA	SRA	Totaal
 2	 27	 29	 4	 7	 11
 0	 9	 9	 0	 1	 1
 0	 0	 0			

 Voldeet Voldeet op belangrijke onderdelen niet Voldeet niet

Resultaten toetsingen accountantskantoren zonder Wta-vergunning

In dit verslagjaar hebben de Raad en SRA in totaal bij 275 accountantskantoren zonder Wta-vergunning getoetst. Daarvan voldeed 83% aan de daaraan gestelde eisen (in 2017: 74%); 17% voldeed op belangrijke onderdelen nog niet. Eén accountantskantoor voldeed niet en de Raad heeft het NBA-bestuur geadviseerd een tuchtklacht in te dienen. Dit advies is niet overgenomen; het NBA-bestuur heeft in de plaats daarvan het kantoor uitgenodigd voor een gesprek.

Van de 38 hertoetsingen voldeed 87% (2017: 69%). Vijf voldeden opnieuw niet. Voor de door de Raad getoetste kantoren geldt dat de Raad het NBA-bestuur heeft geadviseerd een tuchtklacht in te dienen. Het bestuur heeft deze adviezen overgenomen.

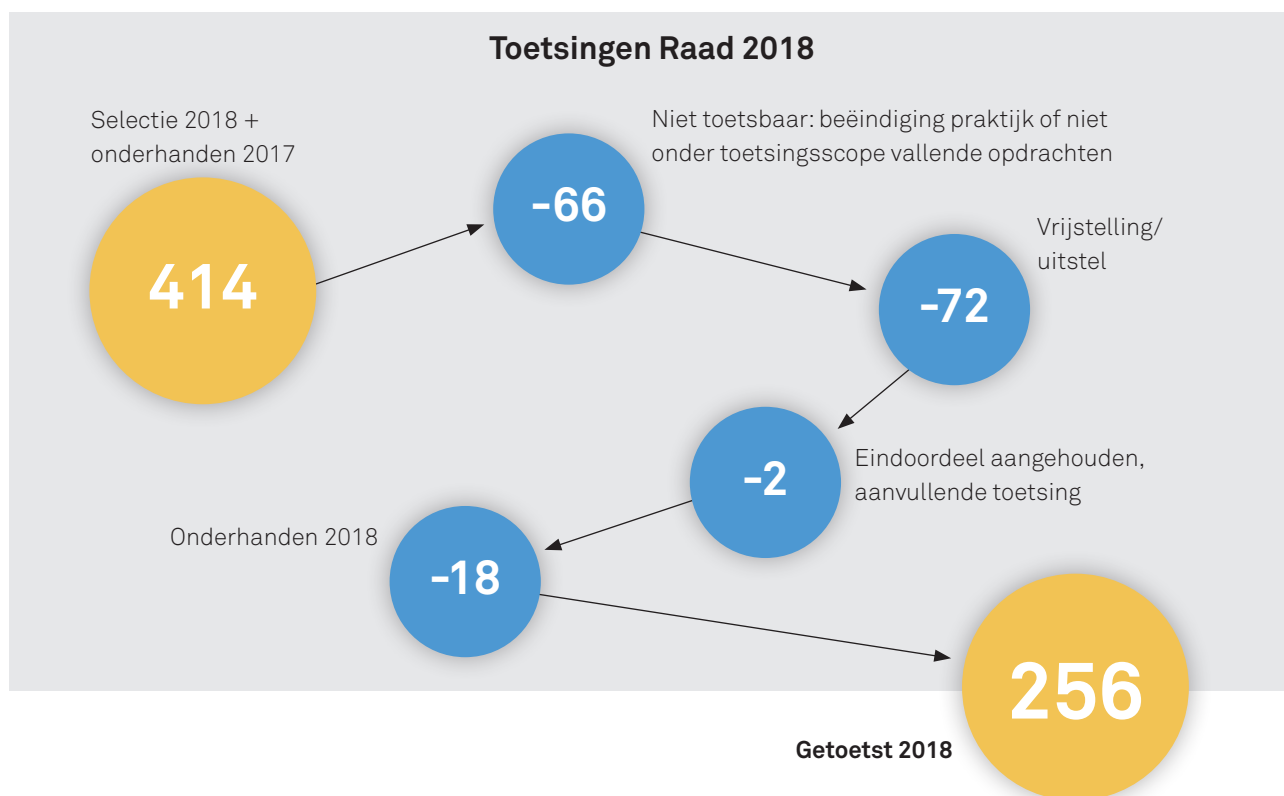
Niet-Wta-vergunninghouders			Niet-Wta-vergunninghouders		
Toetsing 2018			Hertoetsing 2018		
NBA	SRA	Totaal	NBA	SRA	Totaal
✓ 211	✓ 17	✓ 228	✓ 30	✓ 3	✓ 33
○ 42	○ 4	○ 46	✗ 2	✗ 3	✗ 5
✗ 1	✗ 0	✗ 1			

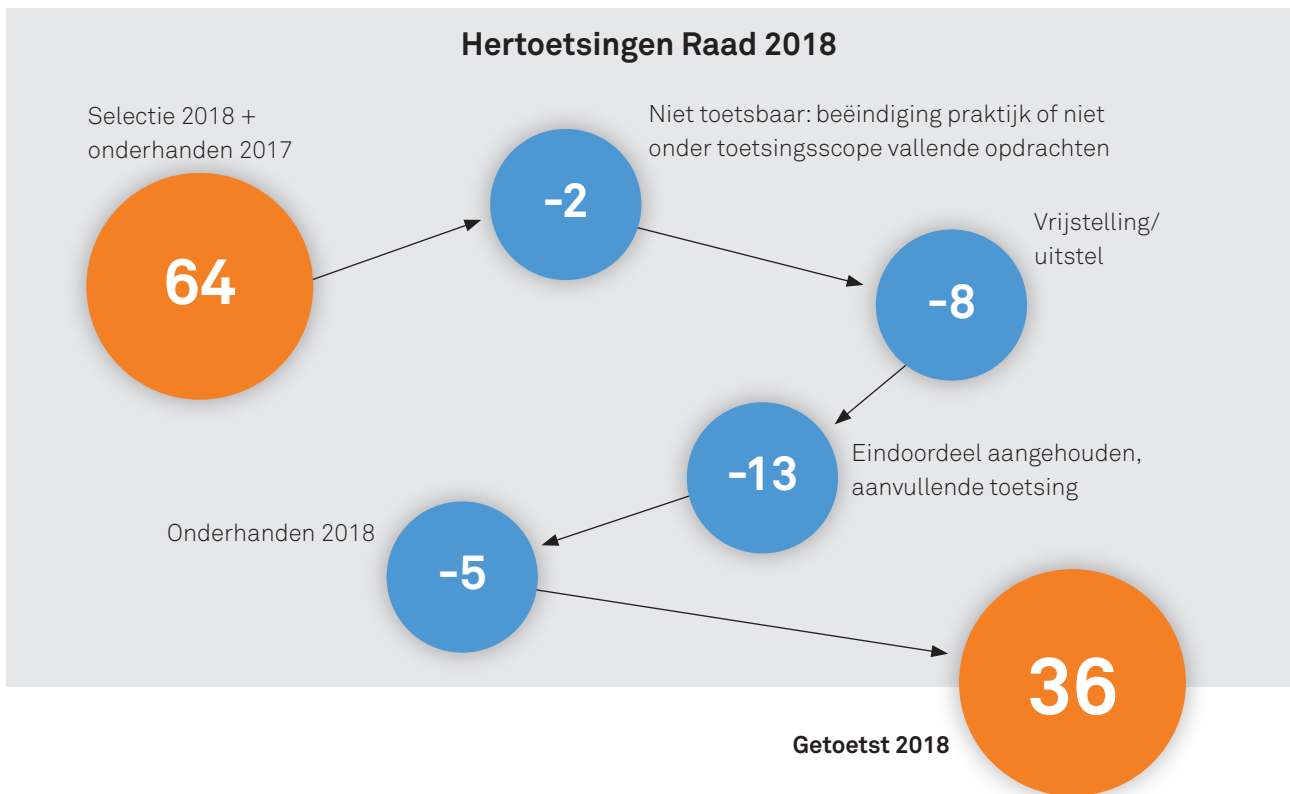
Voldoet
 Voldoet op belangrijke onderdelen niet
 Voldoet niet

HET PROCES

De Raad maakt elk jaar (in februari) een selectie van de kantoren die dat jaar voor (her)toetsing in aanmerking komen. In beginsel wordt elk kantoor eens in de zes jaar getoetst. Omstandigheden (risicofactoren) kunnen er toe leiden dat een kantoor eerder wordt getoetst. Hertoetsingen vinden doorgaans één of twee jaar na toetsing plaats.

Soms kan een kantoor een vrijstelling krijgen voor een kalenderjaar. Bijvoorbeeld wanneer er sprake is van opbouw, fusie/overname of afbouw van een kantoor. Daarnaast kunnen er andere redenen zijn waarom een geselecteerd kantoor alsnog niet wordt ge (her)toetst. Bijvoorbeeld als er geen accountant meer aan het kantoor verbonden is of als er sprake is van bijzondere persoonlijke omstandigheden.

BELEID VOORTGEZETTE TOETSING

Als een toetser (formele) tekortkomingen signaleert, die relatief eenvoudig en binnen drie maanden kunnen worden hersteld, kan een kantoor in aanmerking komen voor voortgezette toetsing. Het kantoor kan dan de tekortkoming herstellen en bijvoorbeeld alsnog een (juiste) beroepsaansprakelijkheidsverzekering of waarnemingsovereenkomst afsluiten. Ook in dit verslagjaar is dit beleid toegepast.

Om te voorkomen dat het instrument ten onrechte wordt toegepast, heeft de Raad het beleid aangescherpt. Vanaf toetsingscyclus 2019 kan de voortgezette toetsing pas na overleg met een van de vaktechnisch adviseurs van de Raad worden toegepast. Voortgezette toetsing geldt alleen voor kantoren zonder wta-vergunning.

BELEID AANHouden EINDOORDEEL IN VERBAND MET AANVULLENDE (HER)TOETSING

De Raad maakt waar mogelijk gebruik van het instrument 'aanvullende (her)toetsing'. Een kantoor dat het verbeterplan grotendeels heeft uitgevoerd, maar nog niet helemaal voldoet, wordt hiermee een extra verbeterkans geboden. Het initiatief hiertoe ligt bij de Raad. De Raad besluit daartoe als het kantoor een zichtbare verbetering heeft gemaakt, de overige tekortkomingen binnen een jaar te herstellen zijn (zicht op een zogenaamd A-oordeel) en het getoetste kantoor bewustzijn en ambitie toont om de benodigde verbeteringen op korte termijn door te voeren. Om zich een beeld te vormen van dat laatste, voert de Raad doorgaans eerst een gesprek met het kantoor.

Als een kantoor met de geboden verbeterkans akkoord gaat, wordt het eindoordeel tot na de aanvullende (her)toetsing aangehouden. Het kantoor dient een plan van aanpak met onderliggende oorzaakanalyse én een halfjaarlijkse rapportage in te sturen. Met deze meer begeleidende rol verwacht de Raad binnen een jaar dergelijke potentieel gezonde kantoren naar het vereiste kwaliteitsniveau te begeleiden. In dit verslagjaar heeft de Raad dertien eindoordelen aangehouden in verband met aanvullende hertoetsing en twee in verband met een aanvullende toetsing.

VERBETERPUNTEN VOOR KANTOREN

Het blijkt dat een aantal kantoren nog steeds onvoldoende bekend is met de van toepassing zijnde regelgeving of deze niet juist toepassen of naleven. Dit betreft, net als voorgaande jaren, de NVKS, de Wwft, de NV COS en de NVPE.

Verbeterpunten kantoren

Tav stelsel van kwaliteitsbeheersing:

- vastleggen kwaliteitsbeleid en het invoeren of verbeteren van een kwaliteitshandboek;
- de invulling van de waarneming;
- het voldoen aan de zeggenschapseisen;
- alertheid bij (updates) software elektronische dossiers.

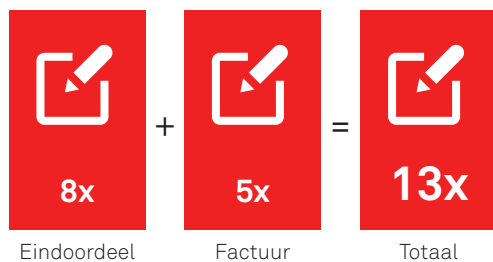
Op dossierniveau (controle en samenstel):

- risicoanalyse en/of bepaling van de materialiteit;
- aandacht voor de planningsfase;
- specifiek maken van werkprogramma's;
- vastleggingen (meer dan wel beter);
- verslaggevingsvereisten;
- procedures rond opdrachtbevestigingen;
- bevestiging bij de jaarrekening;
- tekst van de samenstellingsverklaring.

BEZWAAR- EN BEROEPSPROCEDURES

Als een kantoor het niet eens is met het eindoordeel van de Raad of met de factuur dan kan zij daartegen bezwaar aantekenen bij het bestuur. Het NBA-bestuur doet vervolgens een uitspraak waartegen beroep kan worden ingesteld bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb).

Bezwaarschriften tegen:

Uitspraak NBA-bestuur op bezwaarschrift

In één geval is het bezwaar na een toelichting op de betreffende factuur ingetrokken. Ook de beide gegrond verklaarde bezwaarschriften hadden betrekking op de factuur. In het verslagjaar heeft geen enkel kantoor beroep aangetekend. Wel heeft het CBb in één zaak uitspraak gedaan en het beroep ongegrond verklaard. Het eindoordeel van de Raad bleef hierdoor in stand.

EVALUATIES TOETSINGEN

Getoetste kantoren kunnen na afloop op een evaluatieformulier aangeven hoe zij de toetsing hebben ervaren. Overall scoort de Raad ruim voldoende. Enkele opmerkingen hebben betrekking op de soms lange tijd tussen de toetsing en het ontvangen van het eindoordeel en op de beperkingen van de toetsingsapplicatie. De achterstanden zijn inmiddels weggewerkt en er wordt gewerkt aan een nieuwe toetsingsapplicatie.

Ook was er kritiek op de onderlinge afstemming en de eenduidigheid in werkwijze binnen een toetsingsteam en over de uitvoering van de toetsing. Deze opmerkingen zijn besproken in de jaarlijkse toetsersbijeenkomsten en in de individuele evaluatiegesprekken met toetsers.

TUCHTPROCEDURES

Als uit een toetsing blijkt dat er sprake is van tuchtwaardig handelen in de beroepsuitoefening dan kan de Raad het bestuur adviseren een tuchtklacht aanhangig te maken bij de Accountantskamer. In 2018 zijn er twee tuchtklachten ingediend. De Accountantskamer heeft in 2018 in twee zaken uitspraak gedaan; beide klachten zijn gegrond verklaard en hebben geleid tot een tijdelijke doorhaling (3 – 12 maanden).

Tegen uitspraken van de Accountantskamer kan beroep worden ingesteld bij het CBb. In het verslagjaar is daar eenmaal gebruik van gemaakt.

GEACCREDITEERDE ORGANISATIES

Zoals eerder aangeven zijn zowel de Raad als de SRA verantwoordelijk voor de toetsingen. De SRA is door de Raad geaccrediteerd om toetsingen te verrichten onder de bij hen aangesloten kantoren. In 2019 voert de Raad een onderzoek uit bij de SRA in verband met de verlenging van de huidige accreditatie die eind 2019 afloopt.

Ook het Instituut Internal Auditors Nederland (IIA) en het Samenwerkingsverband Kwaliteitstoetsingen Overheidsaccountants (KOA) zijn door de Raad geaccrediteerd. Zij toetsen de bij hen aangesloten interne en overheidsaccountants. De SRA en het IIA brengen een eigen verslag van werkzaamheden uit. Zie: SRA, IIA.

VOORUITBLIK TOETSINGSCYCLUS 2019

Eind 2019 publiceert de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) haar onderzoek over de vraag hoe de kwaliteit van wettelijke controles duurzaam verbeterd kan worden. Het toezicht op accountants maakt hiervan onderdeel uit. Daarnaast voert de NBA in 2019 onderzoek uit naar de sterke en zwakke punten van het toezicht op niet-oob-vergunninghouders en het samenstelssegment. Ook dit zal leiden tot verdere aanbevelingen. De pilot over toezicht op interne- en overheidsaccountants (Pilot LIO) was voor het NBA-bestuur aanleiding een werkgroep in te stellen die de verdere opzet van de toetsing van deze groep accountants zal uitwerken. Tot slot wordt in 2019 de toetsingsapplicatie vernieuwd.

MEER INFORMATIE OVER DE RAAD

De samenstelling van de Raad voor Toezicht is te vinden op de NBA-website. Ook vindt u hier de eerdere verslagen van de Raad en meer informatie over het toetsingsproces.